

KULTTUURIENVÄLISEN KANSALAISUUDEN TESTI

FASILITAATTORIN OPAS

KULTTUURIENVÄLISET KAUPUNGIT – EUROOPAN NEUVOSTO

Co-funded
by the European Union

COUNCIL OF EUROPE

Co-funded and implemented
by the Council of Europe

COUNCIL OF EUROPE

ICC:n kulttuurienvälisen kansalaisuuden testi – fasilitaattorin opas

Kulttuurienvälisen kansalaisuuden testin (ICC Intercultural Citizenship Test) tavoitteena on tiedottaa ihmisille kulttuurienvälisistä periaatteista, selvittää heidän käsityksiään monimuotoisuuden eduista sekä saada tietoa heidän halukkuudestaan toimia kulttuurienvälisellä tavalla. Kulttuurienvälisen testin on tarkoitus olla sekä koulutuksellinen että poliittinen väline, jolla lisätään yksilöiden, ammattilaisten ja poliitikkojen tietoisuutta tarpeesta määritellä (kaupunki-)kansalaisuus moniarvoisella ja osallistavalla tavalla. Toisin kuin ulkomaalaisille tarkoitettut kansalaisuustestit, ICC:n kulttuurienvälisen kansalaisuuden testi antaa jokaiselle paikallisyhteisön jäsenelle mahdollisuuden arvioida taitojaan ja valmiuttaan toimia siinä monimuotoisessa yhteiskunnassa, jossa hän asuu.

ICC:n kulttuurienvälisen kansalaisuuden testi pyrkii tukemaan keskustelua aktiivisesta kansalaisuudesta kotouttamistekijänä ja korostamaan kansalaisten roolia avoimen ja osallistavan paikallisyhteisön luomisessa vastaanottavana ja voimaannuttavana yhteiskuntana.

[Euroopan neuvoston](#) edistämän kulttuurienvälisestä integraatiota koskevan lähestymistavan mukaan aktiivinen kansalaisuus saattaisi olla yksi keino, jolla voidaan varmistaa ulkomaalaisten todelliset oikeudet ja tehokas oikeussuoja arkielämässä. Aktiivinen kansalaisuus voi myös toimia uuden kollektiivisen solidaarisuuden perustana. Aktiivisen kulttuurienvälisen kansalaisuuden on edistettävä yhteistä arvomaailmaa, yhteistä kaupunkiin kuulumisen tunnetta ja moniarvoista paikallista identiteettiä, jotta sen avulla voidaan ylittää etnisiä, uskonnollisia, kielellisiä, sosiaalisia ja taloudellisia raitoja.

ICC:n kulttuurienvälisen kansalaisuuden testiä voidaan käyttää myös osana yleisiä paikallisia kulttuurienvälisiä strategioita. Se täydentää siten [ICC-indeksiä](#), jonka avulla voidaan kartoittaa asukkaiden käsityksiä ja mitata kaupungin kulttuurienvälisen toimien vaikutusta, esimerkiksi erottelemalla tulokset tiettyihin maantieteellisiin alueisiin kaupungin sisällä.

"Kulttuurienvälistä vuoropuhelua pidetään avoimena ja kunnioittavana ajatustenvaihtona yksilöiden ja ryhmien välillä, joilla on erilainen etninen, kulttuurinen, uskonnollinen tai kielellinen tausta ja perintö. Tällainen vuoropuhelu perustuu yhteiseen ymmärrykseen ja kunnioitukseen."

White Paper on Intercultural dialogue – Euroopan neuvosto

Intercultural Cities (ICC) on Euroopan neuvoston valmiuksien kehittämisohjelma, jolla tuetaan paikallisviranomaisia osallistavan kotouttamispolitiikan suunnittelussa ja täytäntöönpanossa. Ohjelmassa keskitytään siihen, miten yhteisöt, organisaatiot ja yritykset voivat käsitellä ihmisten monimuotoisuutta ja varmistaa samalla kaikkien identiteettien ja yhteenkuuluvuuden yhtäläisen arvon. Paikallispolitiikan tasolla kulttuurienvälinen integraatio on kokonaisvaltainen lähestymistapa, jota ohjataan sitoutuneen johtajuuden avulla poliittisten jakolinjojen ja hallinnollisten siilojen yli. Ohjelmassa ehdotetaan analyttisiä ja käytännöllisiä välineitä, joilla autetaan paikallisia sidosryhmiä prosessin eri vaiheissa. Kulttuurienvälisestä integraatiosta koskevat

politiikat edellyttävät strategista sitoutumista institutionaalisten valmiuksien kehittämiseen, yhtäläisten oikeuksien ja mahdollisuuksien varmistamiseen, myönteisen kulttuurienvälisen sekoittumisen ja vuorovaikutuksen edistämiseen sekä osallistumisen ja vallanjaon kannustamiseen julkisessa tilassa. Malli auttaa viranomaisia osallisuuden, yhdenvertaisuuden ja hyvinvoinnin saavuttamisessa vapauttamalla monimuotoisten yhteiskuntien potentiaalia.

Miten tätä opasta käytetään

Tämä opas on suunniteltu käytännön työkaluksi, joka helpottaa ICC:n kulttuurienvälisen kansalaisuuden testin käyttöä erilaisissa työryhmissä. ICC:n kulttuurienvälisen kansalaisuuden testin avulla voidaan keskustella monimuotoisuudesta, rinnakkaiselosta ja kulttuurienvälisestä näkökulmasta.

Opasta ei ole tarkoitettu jäykäksi ja kaikenkattavaksi välineeksi, vaan dynaamiseksi työkaluksi, jonka avulla voidaan edistää vuoropuhelua, kriittistä ajattelua ja vuorovaikutusta työryhmiin osallistuvien henkilöiden välillä.

ICC:n kulttuurienvälisen kansalaisuuden testiä voidaan käyttää yksin tai ryhmässä. Tämän oppaan tarkoituksena on auttaa fasilitaattoreita esittelemään kulttuurienvälisen kansalaisuuden testi opiskelijoille, ammattilaisille tai paikallisille viranomaisille ja lisätä keskustelua osallistujien keskuudessa tarjoamalla mahdollisuuden oppia ja jakaa kokemuksia sekä keskustella erilaisista näkemyksistä, uskomuksista ja käyttäytymisestä.

ICC:n kulttuurienvälisen kansalaisuuden testi voidaan esittää suoraan (lukemalla kysymykset), diaesityksenä tai dynaamisempuna esityksenä, jota tuetaan esimerkiksi interaktiivisilla verkkotyökaluilla. Suosittelemme käyttämään erilaisia välineitä tapauskohtaisesti ja tiedonkeruun tarpeiden mukaisesti.

Oppaassa esitetään tietoon, käyttäytymiseen ja uskomuksiin liittyviä kysymyksiä, ja se on jaettu kolmeen osaan: monimuotoisuus; osallistuminen, demokratia, vuorovaikutus ja yhdenvertaisuus. Fasilitaattorit voivat kuitenkin päättää, käyttävätkö he koko kysymyssarjaa vaiko vain osaa siitä.

Fasilitaattorin rooli on ratkaisevan tärkeä, jotta kyselyn avulla saadaan tarvittavat taustatiedot ja vastaukset kysymyksiin. Samalla on tärkeä varmistaa, että kaikki osallistujat käyttäytyvät kunnioittavasti muita kohtaan. Jokainen osio sisältää ehdotuksia keskustelua varten kunkin kysymyksen jälkeen.

Oppaan sisältö

Opas heijastaa ICC:n kulttuurienvälisen kansalaisuuden testin kysymyksiä, jotka on jaettu kolmeen osioon: tietoon, tunteisiin ja käyttäytymiseen, ja jokainen osio noudattaa samaa muotoa:

- Lyhyt kuvaus kunkin kysymyksen tarkoituksesta. Fasilitaattori voi lukea kulttuurienvälisen tavoitteen ääneen auttaakseen osallistujia, jotta he voivat asettaa kysymyksen oikeaan kontekstiin.
- Kysymykseen liittyviin kulttuurienvälisiin periaatteisiin liittyviä ideoita ja aiheita. Kaikki kysymykset liittyvät toisiinsa. Kysymyksiä voidaan käyttää esimerkiksi eri yhteyksissä tai

järjestyksessä, tai valitsemalla erilaisia kysymyksiä. Lisäksi tiettyjä keskeisiä ideoita voidaan korostaa keskustelun helpottamista varten eri näkökulmista. Aiheluettelo ei myöskään ole tyhjentävä, ja sitä tulisi käyttää ehdotuksena keskustelua varten. Olennaiset aiheet sisältyvät useisiin kysymyksiin.

- Ehdotuksia aiheista, joita voidaan käyttää keskustelujen aloittamiseen.
- Linkkejä lisämateriaaleihin.

Kulttuurienvälinen kansalaisuuden testi sisältää 18 kysymystä (ks. alla oleva matriisi). Suosittelemme valitsemaan lyhyttä testiversiota (yhdeksän kysymystä) varten vähintään yhden kysymyksen jokaiselta osa-alueelta: käyttäytyminen, tunteet ja tieto¹.

¹ Koska kysymyksiä voidaan lukea yksitellen, joissakin osiossa on samanlaisia tai toistuvia tietoja.

Kysymykset

Matriisi

	Tieto/ymmärrys	Tunne	Käyttäytyminen
Monimuotoisuus	<p>Mikä seuraavista voi olla henkilön identiteetin lähde?</p> <p>Tunnetko maahanmuuttajan, joka on vaikuttanut merkittävästi kaupunkisi, alueesi tai maasi hyvinvointiin?</p>	<p>Minua häiritsisi, jos naapuriin muuttaisi uusi perhe [...]</p> <p>Tapaan mielelläni ihmisiä, joilla on erilainen tausta (ihmiset, joilla on maahanmuuttajatausta, mutta myös eri alueelta tulevat ihmiset tai joilla on erilainen sosioekonominen tausta).</p>	<p>Yritän varmistaa, että uudet tulokkaat tuntevat olonsa tervetulleiksi naapurustooni/kaupunkiini riippumatta siitä, mistä he tulevat.</p> <p>Minulla on ystäviä, joilla on erilainen etninen/kulttuurinen/uskonnollinen tausta.</p>
Osallistuminen Demokratia Vuorovaikutus	<p>Voivatko kaikki äänestää kaupunkisi paikallisvaaleissa?</p> <p>Onko kaupunginvaltuusto riittävän monimuotoinen? Tiedätkö, onko kaupunginvaltuustossasi X määrä jäseniä, jotka edustavat erilaisia taustoja (etninen, uskonnollinen, kielellinen tausta, sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, ikä)?</p>	<p>Koen, että on hyödyllistä, että erilaisista taustoista tulevat ihmiset osallistuvat paikalliseen päätöksentekoon.</p> <p>Ihmiset, jotka eivät jaa etnistä/uskonnollista/kielellistä taustaani, sukupuoltani tai seksuaalista suuntautumistani, eivät voi edustaa minua politiikassa luotettavalla tavalla.</p>	<p>Kun perustan projektiryhmän (esimerkiksi töissä, koulussa, paikallisessa kerhossa), yritän saada siihen aktiivisesti mukaan ihmisiä erilaisista kulttuurisista/etnisistä/uskonnollisista taustoista.</p> <p>Uusi naapuri/luokkatoveri/kollega ei puhu kieltäni. Yritän kommunikoida hänen kanssaan.</p>
Yhdenvertaisuus	<p>Voidaanko kaupungissa laittomasti oleskelevia maahanmuuttajia hoitaa julkisessa sairaalassa?</p> <p>Voivatko kaupungissa laittomasti oleskelevien maahanmuuttajien lapset käydä julkista koulua?</p>	<p>Tunnen myötätuntoa, kun eri taustasta (sukupuoli, kulttuuri, etnisuus, uskonto, ikä) tuleva ihminen kokee, että häntä kohdellaan epätasa-arvoisesti.</p> <p>Pelkään, että erilainen kulttuuri saattaa muuttaa paikallista identiteettiä.</p>	<p>Puutun asiaan, jos jotakuta kohdellaan epäoikeudenmukaisesti julkisessa tilassa erilaisen ihonvärin, uskonnon, seksuaalisen suuntautumisen tai ulkonäön vuoksi.</p> <p>Kannatan aktiivisesti eri taustoista tulevien ihmisten yhdenvertaista osallistumista sosiaalisiin tilaisuuksiin (esimerkiksi päätöksentekoprosesseihin, julkisiin keskusteluihin tai tapahtumiin).</p>

MONIMUOTOISUUS

[Tieto, ymmärrys]

1. Mikä seuraavista voi olla henkilön identiteetin lähde?

Kulttuurienvälinen tavoite

Kysymyksen päätavoitteena on ymmärtää, että etninen tausta tai kansallisuus on vain yksi mahdollinen identiteetin lähde. Harjoituksen tavoitteena on kertoa osallistujille elämästä monimuotoisissa yhteiskunnissa ja esitellä kulttuurienvälisyyteen liittyvää monimuotoisuuden viitekehystä.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Yhdenvertaisuus ja monimuotoisuuden tunnustaminen ovat kulttuurienvälisyyden kaksi pääperiaatetta. Tämä tarkoittaa, että kulttuurisesti monimuotoisessa sosiaalisessa ympäristössä tulisi edistää kaikkien oikeuksia, velvollisuuksia ja mahdollisuuksia sosiaalisen yhteenkuuluvuuden takaamista varten. Kaikilla ihmisillä on erilainen tausta esimerkiksi koulutuksen, fyysisten ominaisuuksien, elämäkokemusten, työ- ja perhesuhteiden osalta, ja siksi olisi tunnustettava, että identiteetti tulisi ymmärtää sekä yksilön (oma identiteetti) että ryhmän (kollektiivinen identiteetti) kautta. Kulttuurienvälisten aloitteiden kehittämistä ja monimuotoisuuden etujen tunnustamista varten on välttämätöntä tarjota sellainen tasa-arvoinen ympäristö, jossa jokainen yksilö voi tunnistaa oman identiteettinsä.

Tietyt keskustelussa mahdollisesti esiin nousevat kysymykset liittyvät siihen, miten ihmiset ymmärtävät erilaiset identiteetit:

- Monimuotoisuus: Yhteiskuntiemme monimuotoisuuden lähteet ovat moninaiset. Tietoisuus erilaisista realiteeteista ja siitä, miten oikeudellinen kehys, politiikat ja käyttäytyminen vaikuttavat niihin. Erilaisuuden, monimuotoisuuden ja eriarvoisuuden ymmärtäminen eri käsitteinä. Vaikuttaako vähemmistöryhmään kuuluminen identiteettien hahmottamiseen?
- Kunnioitus ja suvaitsevaisuus: Ansaitsevatko jotkut identiteetit enemmän kunnioitusta kuin toiset? Vai pitäisikö meidän edistää kaikkien identiteettien kunnioitusta? Miten käyttäydymme suhteessa omaan ja muiden identiteettiin?
- Intersektionaalisuus: Monimuotoisuuden ja identiteettien lähteiden ymmärtäminen edellyttää monialaisten kysymysten esittämistä ja syrjinnän tasojen pohtimista.
- Syrjintä: Luovatko identiteetit syrjintää? Mitkä identiteetit? Miksi?

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Pyydä osallistujia mainitsemaan kolme avainsanaa, joiden avulla he määrittelevät itsensä, ja selittämään lyhyesti, miksi he valitsivat nämä kolme. Erilaisten identiteettien ja minäkäsitysten hyväksyminen on hyödyllistä siinä, miten tunnustetaan erilaisten identiteettien lähteitä ja ryhmän/yksittäisen osallistujan käsityksiä kunnioituksesta, suvaitsevaisuudesta ja syrjinnästä.

[Tieto, ymmärrys]

2. Tunnetko maahanmuuttajan, joka on vaikuttanut merkittävästi kaupunkisi, alueesi tai maasi hyvinvointiin?

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on tunnustaa ulkomailla syntyneiden henkilöiden panos kunnassa/alueella tai maassa. Sen tavoitteena on korostaa maahanmuuton merkitystä kautta historian ja ottaa käyttöön myös käsite monimuotoisuuden edusta.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Kun tunnustamme maahanmuuttajien panoksen kaupungeissamme, alueillamme ja maissamme, voimme korostaa liikkuvuuden merkitystä ihmiskunnan historiassa sekä rikkoa tietyissä maissa syntyviä kielteisiä kertomuksia siirtolaisuudesta. Muuttoliike on ihmiskunnan historiassa vakio, ja sitä voidaan pitää muutoksen ja innovoinnin lähteenä. Voimme tunnustaa, että nämä panokset johtavat monimuotoisuuden etuun ja ymmärtää, että kaikki oikein hallitut sosiaaliset ilmiöt voivat edistää ja rikastuttaa yhteiskuntiamme. Historiamme on täynnä liikkeitä, jotka ovat auttaneet muokkaamaan todellisuuttamme, aina tieteestä ruokaan, kulttuuriin ja taloudelliseen hyvinvointiin saakka. Tällaisia liikkeitä ovat esimerkiksi uudet ja inspiroivat ideat, välineet ja resurssit. Yhteiskunnissamme on tärkeää tunnustaa maahanmuuttajien tarjoama panos ja samalla vastata haasteisiin, jotka liittyvät työskentelyyn ja elämiseen monimuotoisissa yhteiskunnissa. Kulttuurienvälisyydessä ei ole kyse konfliktien kieltämisestä, vaan niiden paremmasta hallinnasta.

Kun keskustellaan maahanmuuttajien panoksen korostamisesta yhteiskunnissamme sekä monimuotoisuuden edun merkityksestä, kysymykset ovat seuraavia:

- Muuttoliike vakiona ihmiskunnan historiassa. Historiallisten panosten arvioiminen (esimerkiksi Euroopan pakolaiset ja Hollywood, teknologiamogulit). Myös ihmisten liikkuvuuden kielteiset vaikutukset voidaan nostaa esiin esimerkkeinä, joissa tasa-arvon, monimuotoisuuden tunnustamisen ja myönteisen vuorovaikutuksen periaatteet ovat puuttuneet (eli kolonialismi).
- Monimuotoisuuden etu työpaikalla, yhteisössä tai kouluissa. Miten eri taustoista tulevien ihmisten historiallinen panos on kehittänyt yhteiskuntia? Monimuotoiset ryhmät voivat saada aikaan erilaisia tuloksia sen mukaan, miten käsittelemme niitä:
 - tietyt ryhmät ovat luovempia
 - tietyt ryhmät tekevät päätöksiä hitaammin
 - tietyt ryhmät ovat parempia ongelmanratkaisijoita.

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Saattaisi olla mielenkiintoista keskustella maahanmuuttajaväestön panoksesta yhteiskunnissamme. Toisaalta olisi myös mielenkiintoista keskustella siitä, keitä kutsumme

maahanmuuttajiksi ja miten tunnustamme heidän panoksensa (esimerkiksi oppimisen ja julkisen tunnustamisen osalta).

Osallistujia voidaan pyytää tuomaan esiin sellaisia ”vieraita” panoksia, jotka ovat parantaneet heidän elämäänsä, esimerkiksi arkipäivässä (ruoka, musiikki, taide, modernit vaikutteet tai sanat).

Lisätietoja:

- [Intercultural Cities Key Definitions](#)
- StoryCities: [Video Stories from Intercultural Cities](#)
- UNHCR:n materiaalit: [UNHCR Stories](#) ja [UNHCR Special Features](#)

[Tunne]

3. Minua häiritsisi, jos naapuriin muuttaisi uusi perhe:

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on avata keskustelu siitä, miten suhtaudumme monimuotoisuuteen lähellämme, korostaen monimuotoisuuden eri lähteitä ja syrjinnän riskejä erilaisiksi koettuja henkilöitä kohtaan.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Monimuotoisuuden tunnustaminen on yksi kulttuurienvälisyyden pääperiaatteista. Vaikka oikeudelliset kehykset voidaan määritellä yhdenvertaisuuden ja monimuotoisuuden tunnustamisen takaamiseksi, yksilölliset tunteet ja ymmärrys ovat tärkeitä edistettäessä kulttuurienvälisiä lähestymistapaa. Sillä on merkitystä, miten käsittelemme monimuotoisuutta yksilö- ja yhteisötasolla. Kun pelkoja, stereotyyppioita ja ennakkoluuloja kohdataan oikeasta näkökulmasta, voimme nähdä sosiaalisten rakenteiden ulkopuolelle, jolloin voimme löytää yhteisiä tavoitteita tai kiinnostuksen kohteita positiivisen vuorovaikutuksen kautta. Tämä auttaa yksilöitä ymmärtämään, että se, mikä meillä on yhteistä, ylittää eromme.

Keskusteltavia näkökohtia:

- Monimuotoisuus: Yhteiskuntiemme monimuotoisuuden lähteitä on enemmän kuin yksi. Tietoisuus erilaisista realiteeteista ja siitä, miten oikeudelliset kehykset, politiikat ja käyttäytyminen vaikuttavat niihin.
- Yksilöllinen käyttäytyminen: Miten käyttäydymme suhteessa omaan identiteettiimme ja muiden identiteettiin (esimerkiksi suvaitsevaisuus, välinpitämättömyys, kunnioitus)? Miten sosiaaliset konstruktiot vaikuttavat meihin?
- Syrjintä: Luovatko identiteetit syrjintää? Jos kyllä, mitkä? Miksi?
- Etniset vähemmistöt: Tietoa maamme vähemmistöistä. Tietoa kohdatuista vaikeuksista.
- Stereotyyppiat ja ennakkoluulot: Miten niihin puututaan? Kuinka kohdataan pelot ja väärinkäsitykset?

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Keskustelun aluksi fasilitaattori voi kysyä, onko kenelläkään ollut aiheeseen liittyviä kokemuksia (naapurina oleminen tai uusi perhe naapurustossa). Saattaisi olla mielenkiintoista tutkia, mitkä

ryhmät tunnustetaan yhteiskunnassa (etniset vähemmistöt, maahanmuuttajat, vanhukset), miten heidät tunnustetaan (positiiviset tai negatiiviset käsitykset, stereotyypiat) ja kuka tunnustamisen tekee (esimerkiksi tiedotusvälineet, poliittiset puolueet) ja sitten keskustella yleistysten riskeistä ja mahdollisuuksista löytää yhteisiä tavoitteita yhteisössä erojen lisäksi.

Lisätietoja:

- [What is Interculturalism About?](#) – video
- [Huhujen vastainen käsikirja: Kaupunkeja koskeva standardoitu menetelmä](#)
- Vaihtoehtoiset tarinat: [Checklist](#)

[Tunne]

4. Nautin eri taustoista tulevien ihmisten tapaamisesta (esimerkiksi maahanmuuttaja / sosioekonominen tausta / kansallisuus / sukupuoli / seksuaalinen suuntautuminen)

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on tutkia, miten käytäydymme itse monimuotoisuuden ja sen ilmenemismuotojen suhteen.

Vahvasti eri mieltä

Vahvasti samaa mieltä

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

On selvää, että ihmisten persoonallisuuksien välillä on eroja, ja tietyillä ihmisillä on taipumus omaksua muita ennakoivampi ja avoimempi asenne siihen, mikä on erilaista ja tuntematonta. Vaikka avoimuus on persoonallisuuden piirre, sillä on sosiaalisia ja poliittisia vaikutuksia siihen, miten ihmiset ovat avoimia muiden tarpeille.

Kulttuurienvälisestä näkökulmasta käsin jokainen voi rikastua tapaamalla uusia ja erilaisia ihmisiä, mutta kulttuurienvälisessä lähestymistavassa ei ole kyse kenenkään pakottamisesta nauttimaan monimuotoisuudesta. Lähestymistavan tavoitteena on edistää ja helpottaa myönteistä vuorovaikutusta eri taustoista ja profiileista tulevien ihmisten välillä luomalla ihmisille mahdollisuuksia tavata toisia, jakaa kokemuksiaan toisten kanssa ja oppia tuntemaan toisiaan. Näin korostettaisiin yhteisiä tavoitteita, vähennettäisiin ennakkoluuloja ja tunnistettaisiin monimuotoisuuden edut entistä paremmin.

Osa kulttuurienvälisistä tavoitteista sisältää tiedon, kriittisen ajattelun, uteliaisuuden ja empatian edistämisen sekä sellaisten tilojen ja dynamiikan määrittämisen, jotka helpottavat kohtaamisia tai yksinkertaisesti madaltavat esteitä (esimerkiksi ennakkoluuloja ja eriytymistä).

Keskustelunaiheita voivat olla seuraavat:

- Yhdessä eläminen vs. yhteiskunnan ”pirstoutuminen” eri ryhmiin. Mitä jaamme erojemme lisäksi.
- Käyttäytyminen: Miten käsittelemme monimuotoisuutta päivittäin. Toimimmeko tai olemmeko vuorovaikutuksessa eri tavalla eri taustoista tulevien ihmisten kanssa? Miten voimme tarvittaessa välttää tätä?

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Pyrkikää keskustelemaan avoimuudesta ja käyttäytymisestä eri taustoista tulevien ihmisten kanssa henkilökohtaisten kokemusten avulla. Keskustelkaa siitä, miten tavataan, miten jaetaan ajatuksia ja ideoita ja kuinka tunnistetaan yhteisiä kiinnostuksen kohteita erojen sijaan.

Lisätietoja:

- Video-tarinat: [Diversity Advantage in Business](#)
- [Participatory Process to Map Shared Cultural Heritage](#)

[Käyttäytyminen]

5. Yritän varmistaa, että uudet tulokkaat tuntevat olonsa tervetulleiksi naapurustooni/kaupunkiini riippumatta siitä, mistä he tulevat.

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on avata uusien tulokkaiden vastaanottamisen käsitettä ja yksilön roolia tässä prosessissa. Yhtenäisten ja kulttuurienvälisten yhteiskuntien rakentamisessa on kyse julkisesta politiikasta, mutta se perustuu myös yksilöiden käyttäytymiseen, jonka avulla voidaan nopeuttaa ja helpottaa uusien tulokkaiden integroitumista uusiin yhteisöihinsä.

Vahvasti eri mieltä

Vahvasti samaa mieltä

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Vastaanottokäytännöt ovat ratkaisevan tärkeitä välineitä, joiden avulla voidaan helpottaa uusien tulokkaiden osallistumista yhteisöihin. Myös positiivinen vuorovaikutus on yksi kulttuurienvälisyyden ydinkäsitteitä ja keskeisiä periaatteita erilaisten työkalujen, välineiden ja toimien julkisen kehittämisen lisäksi. Osallisuuden ja sosiaalisen yhteenkuuluvuuden kannalta on tärkeää se, miten ihmiset toimivat yhdessä yhteisönsä uusien tulokkaiden kanssa (nämä voivat olla henkilöitä, joilla on erilainen tausta esimerkiksi kulttuurin, sosioekonomisen aseman, koulutustilanteen tai etnisen profiilin osalta).

Vastaanottamisen merkityksestä ja yksilöiden roolista voidaan keskustella esimerkiksi seuraavien aiheiden avulla:

- Vastaanottava Mitä se tarkoittaa? Vastaanottokäytännöt (joita hallinnot edistävät), kansalaisyhteiskunnan (esimerkiksi kansalaisjärjestöt, yhteisöt, ammattiliitot, kirkot) ja yksilöiden rooli.
- Yksilölliset ja sosiaaliset toimet: Mitä luokkahuoneissa/työpaikoilla/hallinnossa/naapurustoissa voitaisiin tehdä vastaanoton helpottamista varten? Mitä rajoituksia on

olemassa (esimerkiksi pelkoja, väärinkäsityksiä, poliittisia näkemyksiä)? Missä voimme parantaa?

- Monialaiset kysymykset: vastaanottamisessa ei ole kyse vain tietystä yhteiskunnan osasta vaan koko yhteiskunnan haasteesta.

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Keskustelun avaamisessa saattaisi olla mielenkiintoista jakaa osallistujat ryhmiin, joilla on erilaiset roolit, ja antaa niille sitten mahdollisuus keskustella siitä, miten vastaanottoa voidaan edistää eri yhteyksissä (esimerkiksi naapurustot, työpaikat, koulut). Keskusteluissa voidaan keskittyä tunnistamaan haasteita ja rajoituksia sekä jakamaan hyviä käytäntöjä (kokemuksia) vastaanottokäytännöistä tai -toimista.

Lisätietoja:

- Refugee Policies for the Intercultural City: [Policy Brief](#) ja [Video Tutorial](#)
- [Arrival of Refugees in Your City: To-Do List](#)

[Käyttäytyminen]

6. Minulla on ystäviä, joilla on erilainen etninen/kulttuurinen/uskonnollinen tausta.

Kulttuurienvälinen tavoite

Kysymyksen tavoitteena on pohtia eri sosiokulttuurisia profiileja edustavien henkilöiden välisen vuorovaikutuksen tasoa. Kulttuurienvälisyyttä voidaan edistää tilanteessa, jossa on erilaisia suhteita. Samalla on tärkeää analysoida kriittisesti syitä, jotka helpottavat tai haittaavat näitä suhteita.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Positiivinen vuorovaikutus on yksi kulttuurienvälisyyden kolmesta peruspilarista. Myönteisellä vuorovaikutuksella tarkoitetaan toistuvia ja normalisoituja ystävällisiä suhteita eri alkuperää ja kulttuureja edustavien henkilöiden välillä kulttuurisesti monimuotoisessa sosiaalisessa kontekstissa. Jos näitä erilaisia suhteita ei ole, eriytymisen aste kasvaa, mikä heijastaa tarvetta edistää politiikkoja ja strategioita tällaisen jakautumisen vähentämiseksi.

Tietyt keskustelussa esiin nousevat kysymykset liittyvät sellaisten esteiden tunnistamiseen, jotka voivat haitata näitä suhteita:

- Ennakkoluulojen ja stereotyyppien rooli ihmissuhteissa.
- Eriytymisen tasot ja tekijät kaupungin kaupunginosissa tai kouluissa.
- Myös sosiaalinen eriarvoisuus vaikuttaa vuorovaikutusmahdollisuuksiin. Yksi pohdinnan aihe voisi olla se, löytyykö kaikilta yhteiskunnan aloilta (esimerkiksi talous, sosiaaliala, kulttuuri, liikunta, yhdistykset) erilaisia yksilöitä.

Toisaalta on myös tärkeää pohtia näitä suhteita helpottavia tekijöitä sekä arvioida, liittyvätkö suhteet edellä kuvattuihin esteisiin vai onko olemassa muita tekijöitä, joiden osallistujat mainitsevat suosivan näitä suhteita.

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Voimme edistää keskustelua kysymällä syitä, jotka voivat selittää erilaisten suhteiden olemassaolon tai niiden puuttumisen. Voimme vastausten avulla tuoda esiin tärkeimmät tunnistetut esteet ja tekijät, jotka myös helpottavat niiden poistamista.

Saattaisi olla kiinnostavaa pyytää myös konkreettisia ehdotuksia ja toimia, joiden avulla voitaisiin edistää näitä suhteita.

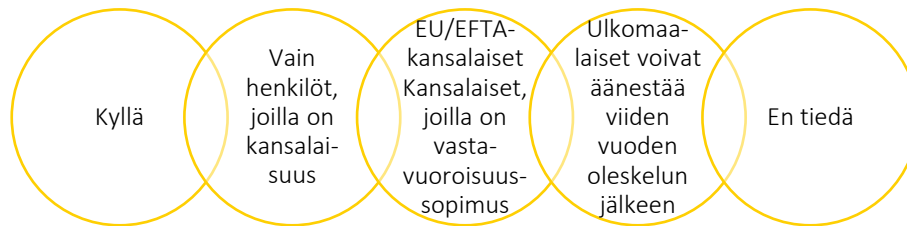
Lisätietoja:

- [Living Together in Inclusive Democracies: How Can the Intercultural Approach Promote Participation in Diverse Societies?](#)
- [Policy Study on Managing Gentrification](#)
- [We can! Taking Action Against Hate Speech Through Counter and Alternative Narratives](#)
- [Compass: A Manual for Human Rights Education for Young People](#)

OSALLISTUMINEN, DEMOKRATIA, VUOROVAIKUTUS

[Tieto, ymmärrys]

7. Voivatko kaikki äänestää kaupunkisi paikallisvaaleissa?

Kulttuurienvälinen tavoite

Tällä kysymyksellä pyritään korostamaan maahanmuuttajaväestön yhtäläisiä oikeuksia ja poliittista osallistumista. Poliittinen osallistuminen on tärkeä yhdenvertaisuuden, vuoropuhelun ja vuorovaikutuksen väline. Tässä mielessä vaalit ovat tapa monipuolistaa poliittisia päätöksentekokeleimiä.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Yhdenvertaisuus on ratkaisevan tärkeää, kun puhutaan kulttuurienvälisyydestä. Yhtäläisten oikeuksien ymmärtäminen tarkoittaa keskustelua kaikkien oikeuksista ja vapauksista esimerkiksi sukupuolesta, alkuperästä, seksuaalisesta suuntautumisesta tai iästä riippumatta. Kun kyse on taloudellisista oikeuksista aina sosiaalisiin ja sivistyksellisiin oikeuksiin saakka, maahanmuuttajien oikeuksien saaminen näyttää pysähtyvän poliittisiin oikeuksiin, jotka myönnetään enimmäkseen vain maan omille kansalaisille. Poliittinen osallistuminen on olennainen osa demokraattisia yhteiskuntia, mutta siitä huolimatta kaikki asukkaat tietyissä maissa eivät voi äänestää edes paikallistasolla, mikä luo niin sanotun demokratiavajeen.

Keskusteltavia kysymyksiä voivat olla:

- Äänioikeus on ratkaisevan tärkeä demokraattisissa yhteiskunnissa. Mitä kustannuksia aiheutuu siitä, että osa kansalaisista suljetaan poliittisen elämän ulkopuolelle? Syrjintä. Muukalaisviihamieliset asenteet.
- Edustuksen, syrjinnän ja monimuotoisuuden tunnustaminen yhteiskunnissamme, erityisesti ulkomaalaisten äänioikeuden osalta.
- Kansalaisten osallistuminen: Vaikka äänestäminen ei ole sallittua, on olemassa muitakin tapoja vahvistaa maahanmuuttajaväestön ääntä kaupungin poliittisessa elämässä. Mitä kokemuksia tai ideoita osallistujilla on?

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Ensimmäisellä keskustelukierroksella tulisi keskittyä ryhmän tietämykseen poliittisesta järjestelmästä ja olemassa olevista demokraattisista puutteista, jotka johtavat tietyn väestön osan syrjäytymiseen. Tässä voidaan käyttää historiallisia esimerkkejä, kuten naisten tai vähemmistöjen äänioikeutta. Keskustelua voidaan avata kuntien demokratiavajeesta, kun osalla väestöstä ei ole oikeutta osallistua poliittiseen elämään. Toiseksi voisi olla mielenkiintoista pohtia, miten maahanmuuttajien ja etnisten vähemmistöjen (jos heitä syrjitään) kansalaisyhteiskuntaan osallistumista voitaisiin parantaa.

Lisätietoja:

- [Convention on the Participation of Foreigners in Public Life at Local Level](#)
- [Migrant Representation and Participation Bodies in the Intercultural City: Key Considerations and Principles](#)

[Tieto, ymmärrys]

8. Onko kaupunginvaltuusto riittävän monimuotoinen? Tiedätkö, onko kaupunginvaltuustossasi jäseniä, jotka edustavat erilaisia taustoja (esimerkiksi etninen, uskonnollinen, kielellinen tausta, sukupuoli, seksuaalinen suuntautuminen, ikä)?

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on korostaa monimuotoisuuden tunnustamisen merkitystä julkisilla aloilla. Monimuotoisuuden kunnioittamisen lisäksi tähän liittyy todellisuuden tunnustaminen julkishallinnossa ja sosiaalisissa yhteisöissä.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Monimuotoisuuden tunnistaminen ja näkyvyys on kulttuurienvälisyyden keskeinen periaate. Julkisten toimijoiden tulisi heijastaa yhteiskuntien monimuotoisuutta ja edustaa kaikkia yhteisössä esiintyviä ryhmiä ja etuja. Tässä mielessä julkiset toimijat tulisi nähdä edustuksellisina instituutioina (esimerkiksi kaupunginvaltuustoina), mutta myös esimerkiksi julkishallintona, tiedotusvälineinä, yhteiskunnallisina järjestöinä tai alueyhdistyksinä. On olennaisen tärkeää ymmärtää, miten poliittiset, sosiaaliset ja taloudelliset instituutiot ovat muuttuneet yhteiskunnan väestökehityksen mukana, jotta voimme selvittää, käsitelläänkö julkisissa skenaarioissa kaikkia huolenaiheita, ongelmia tai todellisuutta.

Samalla on vaarana ajatella, että näkyvä sosiaalinen monimuotoisuus tarkoittaisi automaattisesti poliittista edustusta. Kulttuurienvälisyydessä ei edistetä pirstoutunutta yhteiskuntaa, jossa jokaisella ”ryhmällä” on poliittinen edustus ”heidän” intressiensä ajamiseen, vaan monialaista käsitystä oikeuksista erojen ja erilaisten taustojen ulkopuolella. On ratkaisevan tärkeää erottaa toisistaan erilaisten taustojen tunnustaminen ja näkyvyys (esimerkiksi HLBTI, etniset vähemmistöt, kuten romanit) ja se, että kaikkien julkisten edustajien on varmistettava yhtäläiset oikeudet, velvollisuudet ja mahdollisuudet monialaisena tavoitteena. Tässä olennaisessa osassa on intersektionaalisuus.

Kun keskustellaan kaupunginvaltuuston monimuotoisesta kokoonpanosta, voidaan käsitellä myös seuraavia kysymyksiä:

- Edustavatko julkiset instituutiot moninaisuudessaan riittävästi koko yhteiskuntaa?
- Yhteiset tavoitteet: Muistutetaan osallistujia yhteisten tavoitteiden merkityksestä ihmisten välisten erojen lisäksi. Monimuotoisuuden tunnustamisen prosessin ymmärtäminen sen sijaan, että pyrittäisiin yhteiskunnan pirstoutumiseen tai ”supistetun ryhmän” edustukseen.
- Julkinen politiikka: viranomaisten merkitys keinona normalisoida monimuotoisuutta ja tehdä se näkyväksi. Poliitikkojen rooli ja poliittiset keskustelut.
- Tietojen antaminen / tiedonsaanti: Onko kaikilla yhtäläiset mahdollisuudet saada tietoa?

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Kun keskustellaan julkishallinnon edustavuudesta, saattaisi olla mielenkiintoista tuoda esiin, miksi näkyvyys on tärkeää, ja löytää tapoja parantaa monimuotoisuuden tunnustamista julkisesti ja poliittisissa instituutioissa, lähtökohtaisesti paikallisessa kontekstissa.

Lisätietoja:

- [Compilation of ECRI General Policy Recommendations](#)
- [Migrant Representation and Participation Bodies in the Intercultural City: Key Considerations and Principles](#)

[Tunne]

9. Koen, että on hyödyllistä, että erilaisista taustoista tulevat ihmiset osallistuvat paikalliseen päätöksentekoon.

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on keskustella siitä, miten kulttuurienvälistä integraatiota edistetään ottamalla profiililtaan ja kulttuuriltaan erilaiset henkilöt mukaan paikallistason päätöksentekoprosesseihin.

Vahvasti eri mieltä

Vahvasti samaa mieltä

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Kysymys koskee kulttuurienvälisen lähestymistavan keskeistä periaatetta – yhtäläisten oikeuksien, velvollisuuksien ja sosiaalisten mahdollisuuksien edistämistä. Koska osa asukkaista ei voi osallistua vaaleihin, paikallinen julkishallinto voi edistää erilaisia kanavia ja mahdollisuuksia ja helpottaa näin kaikkien asukkaiden osallistumista.

Päätöksentekoon osallistuminen on erittäin tärkeä tapa olla mukana paikallisyhteisön kehittämisessä ja luo yhteenkuuluvuuden tunnetta. Tämä edistää kulttuurienvälistä integraatiota, aktiivista kansalaisuutta ja entistä osallistavampaa yhteiskuntaa.

Keskusteltavia näkökohtia voivat olla seuraavat:

- Demokratiaa vahvistavien ja syventävien arvojen ja käytäntöjen edistämisen mahdollisuudet paikallistasolla.
- Monimuotoisuuden edun käsitteen ymmärtäminen. Osallistumisesta hyötyvät erilaisista taustoista ja profiileista tulevat henkilöt, mutta myös koko yhteisö asukkaiden erilaisten kokemusten, visioiden ja näkökulmien ansiosta.
- Tässä mielessä voidaan keskustella myös monimuotoisuuden tunnustamisen ja näkyvyyden periaatteesta, sillä sen avulla voimme taata monimuotoisen yhteiskunnan todellisen edustuksen ja oikeuttaa tehdyt päätökset.

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Osallistujilta voidaan kysyä keskustelun lisäämiseksi, miksi ja miten erilaisista taustoista tulevat henkilöt voivat hyötyä osallistumisesta päätöksentekoprosessiin. Vastausten mukaisesti on myös tärkeää keskustella eri tekijöistä, jotka voivat tällä hetkellä estää tällaisen osallistumisen, ja siitä, miten tällaiset esteet voidaan poistaa.

Lisätietoja:

- [Migrant Representation and Participation Bodies in the Intercultural City: Key Considerations and Principles](#)
- [Living Together in Inclusive Democracies: How Can the Intercultural Approach Promote Participation in Diverse Societies?](#)

[Tunne]

10. Ihmiset, jotka eivät jaa etnistä/uskonnollista/kielillistä taustaani, sukupuoltani tai seksuaalista suuntautumistani, eivät voi edustaa minua politiikassa luotettavalla tavalla.

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on herättää keskustelua monimuotoisen identiteetin ja poliittisen edustuksen välisestä yhteydestä. Kulttuurienvälisestä näkökulmasta katsottuna poliittiset edustajat heijastavat yhteiskunnan sosiokulttuurista monimuotoisuutta, sillä se vahvistaa instituutioiden ja yleensä demokratian legitimiyyttä ja edistää myös entistä osallistavampaa yhteiskuntaa. Lisäksi yksilölliset identiteetit ovat monimuotoisia ja ne voivat muuttua. Esimerkiksi alkuperämme tai seksuaalinen suuntautumisemme ovat vain tietty osa yksilöllistä identiteettiämme.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Kulttuurienvälisen lähestymistavan keskeinen periaate on sosiokulttuurisen monimuotoisuuden tunnustaminen. Tämä tarkoittaa, että monimuotoisuus on tunnustettava ja sisällytettävä laajempaan "meihin". Samalla on siirryttävä kohti todellista monimuotoisuutta ja sen näkyvyyttä kaikilla yhteiskunnan alueilla, sektoreilla ja tasoilla. Monimuotoinen poliittinen edustus on avaintekijä osallistavamman "meidän" luomisessa ja yhteenkuuluvuuden tunteen ja yhteisen tarkoituksen edistämiseksi. Kulttuurienvälinen periaate yhtäläisistä oikeuksista, velvollisuuksista ja mahdollisuuksista vahvistaa myös ajatusta siitä, että jokaisella pitäisi olla oikeus ja mahdollisuus osallistua aktiivisesti poliittiseen elämään.

Kulttuurienvälisen lähestymistavan edistämä kansalaisuuden käsite liittyy läheisesti yhdenvertaisuuteen ja tarpeeseen luoda vaikutukseen ja valtaan liittyviä tiloja, jotka heijastavat yhteiskunnan monimuotoisuutta. Alkuperän, seksuaalisen suuntautumisen tai etnisen alkuperän kaltaiset näkökohdat eivät estä poliittista edustajaa edustamasta legitimiällä tavalla eri kansalaisten etuja tai huolenaiheita monissa eri asioissa.

Keskustelussa voidaan esittää seuraavia kysymyksiä:

- Onko poliittisten edustajien monimuotoisuus välttämätöntä toimielinten edustavuuden takaamiseksi?

- Passiivinen vs. aktiivinen äänioikeus
- Instituutioiden legitimitetti ja julkisen politiikan tehokkuus
- Miten yksilölliset identiteetit muotoutuvat?

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Keskustelun edistämistä varten voimme kysyä osallistujilta, millaisista osista heidän identiteettinsä muodostuu ja uskovatko he, että nämä osat voivat vaihdella ja kehittyä ajan myötä.

Voimme myös kysyä, onko heidän kaupunkinsa poliittisissa edustajissa henkilöitä, joilla on samoja identiteetin osia, ja pitävätkö he tätä vastaavuutta merkityksellisenä demokraattisen edustuksen kannalta.

Lisätietoja:

- [Participatory and Deliberative Democracy Strategies for the Intercultural City](#)
- [Ministerikomitean suositus CM/Rec\(2018\)4 kansalaisten osallistumisesta paikalliseen julkiseen elämään](#)
- [Council of Europe 12 Principles of Good Democratic Governance \(Euroopan neuvoston 12 hyvän hallintotavan periaatetta\)](#)

[Käyttäytyminen]

11. Kun perustan projektiryhmän (esimerkiksi töissä, koulussa, paikallisessa kerhossa), yritän saada siihen aktiivisesti mukaan ihmisiä erilaisista kulttuurisista/etnisistä/uskonollisista taustoista.

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämä kysymys avaa keskustelun jokaisen yksilön vastuusta kulttuurienvälisessä integraatioprosessissa. Edistettävien julkisten politiikkojen lisäksi myös yksilön käyttäytymisellä on suuri vaikutus kulttuurienvälisyyden sekä avoimemman ja entistä osallistavamman yhteiskunnan edistämiseen.

Vahvesteri mieltä

Vahvestisamaa mieltä

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Kulttuurienvälinen integraatio edellyttää koko yhteiskunnan ponnisteluja. Se ei ole yksinomaan niiden vastuulla, jotka tulevat ulkopuolelta tai kuuluvat tiettyihin vähemmistöihin. Kulttuurienvälisyys saavutetaan siten kaksisuuntaisella prosessilla.

Keskusteltavia aiheita ovat:

- Henkilökohtaisella tasolla on tärkeää omaksua ennakoiva asenne, jonka avulla voidaan edistää osallisuutta ja myönteistä vuorovaikutusta eri profiileista ja taustoista tulevien henkilöiden välillä.
- Kulttuurienvälisen suhteiden luomisessa on tärkeää kehittää kulttuurienvälisiä taitoja.
- Kulttuurienvälisyyttä on edistettävä kaikilla yhteiskunnan aloilla (esimerkiksi sosiaalialalla, koulutuksen, kulttuurin, liikunnan ja työllisyyden piirissä), jotta voimme todella edetä

kohti yhtäläisiä oikeuksia, velvollisuuksia ja mahdollisuuksia sekä saavuttaa samalla monimuotoisuuden tarjoaman edun.

- Osallisuuden ja vuorovaikutuksen puute voi johtaa eriytymiseen, jolla on kielteisiä seurauksia ja kustannuksia koko yhteiskunnalle.
- Sosiokulttuurisesta monimuotoisuudesta syntyviä mahdollisuuksia voidaan saada aikaan vain osallisuutta helpottavan myönteisen vuorovaikutuksen, kontekstin ja positiivisten henkilökohtaisten asenteiden ansiosta.

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Voimme pyytää esimerkkejä henkilökohtaisista kokemuksista ja tunnistaa osallistujien kohtaamia haasteita ja sitä, miten niitä on käsitelty.

Voimme myös pohtia tekijöitä, jotka voivat hankaloittaa suhteita, ja määritellä, mitä tarkoitamme kulttuurienvälisillä taidoilla.

Lisätietoja:

- [LGBTI Inclusion and Equality Initiatives for the Intercultural City](#)
- [Are Cities Key Agents of Integration?](#)
- [Challenges of Interculturalism: Guidelines for a Training Module](#)
- [Urban Policies for Intercultural Centres and Community Engagement](#)

[Käyttäytyminen]

12. Uusi naapuri/luokkatoveri/kollega ei puhu kieltäni. Yritän kommunikoida hänen kanssaan.

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on se, että osallistajat pohtivat henkilökohtaisten asenteiden merkitystä ja erityisesti niitä ponnisteluja, joita tarvitaan viestinnän edistämässä ja kielimuurin ylittämässä.

Vahvasti mieltä

Vahvasti samaa mieltä

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Yksilölliset asenteet ovat avainasemassa kulttuurienvälisyyden edistämässä. Kulttuurienvälinen periaate positiivisesta vuorovaikutuksesta erilaisten henkilöiden välillä on hyvin rajallinen, kun yhteistä kieltä ei ole. Siksi on pyrittävä ylittämään tämä este ja osoitettava samalla kiinnostusta viestintään ja vuorovaikutukseen.

”Vastaanottovaihe” on olennainen osa edistettäessä kulttuurienvälistä integraatiota, joka on kaksisuuntainen prosessi ja edellyttää jaettua vastuuta. Jos osoitamme kiinnostusta ja uteliaisuutta ja olemme avoimia ja vastaanottavia, helpotamme positiivista vuorovaikutusta ja osallistamisprosessia. Siksi on tärkeää kehittää kulttuurienvälisiä taitoja ja varmistaa, että monikulttuurisissa yhteyksissä tapahtuvaan viestintään tarvittavia välineitä ja taitoja kehitetään.

Kysymyksiä ja käsiteltäviä aiheita:

- Monikielisyys kulttuurienvälisissä yhteiskunnissa.
- Monikielisyys monimuotoisuuden edun käsitteen keskeisenä osatekijänä.
- Uusien tulokkaiden vastaanottaminen.
- Monikulttuuriset taidot (esimerkiksi koulutuskeskuksissa, julkishallinnossa)

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Voimme avata keskustelun kysymällä, ovatko osallistujat olleet maassa, jossa he eivät osanneet kieltä ja jossa heidän piti kommunikoida. Miltä heistä tuntui tässä tilanteessa? Millaisia viestintästrategioita heillä oli? Millaisia asenteita kyseisen maan kansalaisilla oli heitä kohtaan?

Lisätietoja:

- [Challenges of Interculturalism: Guidelines for a Training Module](#)
- [Workshop on Multilingualism as a Resource for Cities](#)
- [Platform of Resources and References for Plurilingual and Intercultural Education](#)
- [Language Support for Adult Refugees](#)
- [Alueellisia kieliä tai vähemmistökieliä koskeva eurooppalainen peruskirja](#)

YHDENVERTAISUUS

[Tieto, ymmärrys]

13. Voidaanko kaupungissa laittomasti oleskelevia maahanmuuttajia hoitaa julkisessa sairaalassa?

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on herättää keskustelua kaupungissa laittomasti oleskelevien maahanmuuttajien oikeudesta käyttää julkisia terveystalouksia sekä arvioida seurauksia, joita tiettyjen henkilöiden sulkeminen näiden peruspalvelujen ulkopuolelle aiheuttaa.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Kulttuurienvälinen periaate yhtäläisistä oikeuksista, velvollisuuksista ja sosiaalisista mahdollisuuksista kyseenalaistetaan usein, kun on kyse maahanmuuttajista, joilla ei ole oleskelulupaa. Maiden välillä on monia eroja siinä, mitä oikeuksia ja palveluja laittomasti oleskelevat maahanmuuttajat voivat saada.

Yhdenvertaisuusperiaate puolustaa kaikkien asukkaiden oikeutta peruspalveluihin, kuten terveydenhoitoon tai koulutukseen. Tämä lähestymistapa perustuu ihmisoikeuksiin ja heikoimmassa asemassa olevien yksilöiden suojeluun.

Tämän nimenomaisen oikeuden käyttämistä voitaisiin pohtia muun muassa seuraavien aiheiden avulla:

- Terveydenhoidon saatavuutta koskevat kansalliset puitteet
- Terveydenhoidon yleisen saatavuuden hyödyt yksilöille ja koko yhteiskunnalle.

- Kustannukset, joita aiheutuu siitä, että hallinnollisesti laittomasti maassa oleskelevia maahanmuuttajia estetään saamasta terveydenhoitoa (kustannukset yksilöille ja koko yhteiskunnalle).

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Voimme avata keskustelun kuvaamalla maan oikeudellista kehystä ja verrata sitä muihin maihin sekä jakaa konkreettisia esimerkkejä yksittäisistä tapauksista. Nämä yksittäiset tapaukset auttavat osoittamaan, miten osallistujien mielipiteet voivat muuttua, kun he ymmärtävät paremmin, mitä tarkoittaa esimerkiksi se, ettei terveydenhoitoon ole pääsyä.

Toinen tärkeä, etukäteen valmisteltava aihe koostuu tiedon keräämisestä siitä, miten maahanmuuttajat käyttävät terveydenhoitoa, ja ”vetovoimatekijöistä” (teoria tekijöistä, jotka voivat houkuttaa maahanmuuttajia tiettyyn maahan, tietylle alueelle tai tiettyyn kaupunkiin). Tiedot osoittavat tietyissä maissa, että maahanmuuttajat käyvät yleensä vähemmän lääkärissä ja käyttävät terveydenhuoltojärjestelmää vähemmän kuin väestö keskimäärin. Tämä johtuu suurelta osin siitä, että maahanmuuttajat ovat yleensä nuorempia kuin muu väestö.

Lisätietoja:

- [Commissioner for Human Rights' Issue paper: Realising the Right to Family Reunification of Refugees in Europe](#)
- [Commissioner for Human Rights' Issue paper: Time for Europe to get Migrant Integration Right](#)
- [Urban Citizenship and Undocumented Migration](#)
- [European Social Charter \(Euroopan sosiaalinen peruskirja\)](#)
- [Health of Refugees and Migrants in Europe \(WHO\)](#)

[Tieto, ymmärrys]

14. Voivatko kaupungissa laittomasti oleskelevien maahanmuuttajien lapset käydä julkista koulua?

Kyllä

Ei

En tiedä

Kulttuurienvälinen tavoite

Tällä kysymyksellä pyritään avaamaan keskustelu oikeuksista, niiden yleismaailmallisuudesta ja rajoituksista, joita lainsäädäntö voi asettaa näille yleismaailmallisille oikeuksille. On myös tärkeää puhua maahanmuuttajalapsista ja tietyn maahanmuuttajaväestön osan epäselvästä tilanteesta.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Kulttuurienvälisen yhdenvertaisuuden periaate viittaa siihen, että kaikilla ihmisillä on mahdollisuus nauttia täysimääräisesti oikeuksista ja vapauksista esimerkiksi heidän sukupuolestaan, alkuperästään, seksuaalisesta suuntautumisestaan tai iästään riippumatta. Maahanmuuttajat ja vähemmistöryhmät saavat oikeuksia tavallisesti pitkän ja vaikean tien kautta.

Lisäksi tämä periaate kyseenalaistetaan usein, kun on kyse maahanmuuttajista, joilla ei ole oleskelulupaa.

Eri maiden välillä on monia eroja heikoimmassa asemassa olevien ryhmien oikeuksien ja palvelujen saatavuudessa. Yhdenvertaisuusperiaate puolustaa sitä, että kaikilla asukkailla tulee olla mahdollisuus peruspalveluihin, kuten terveydenhoitoon tai koulutukseen.

Tämä lähestymistapa perustuu ihmisoikeuksiin ja haavoittuvassa asemassa olevien ryhmien, erityisesti lasten, suojeluun sekä kansainväliseen kehikseen heidän oikeuksiensa suojelemiseksi. Lisäksi lasten pääsy koulutukseen on kansainvälinen velvoite, mutta se hyödyttää myös koko vastaanottavaa yhteiskuntaa.

Kun puhutaan lasten oikeudesta koulutukseen heidän hallinnollisesta tilanteestaan riippumatta, voi nousta esiin muita kysymyksiä:

- Yleismaailmalliset oikeudet, mutta kansalliset rajoitukset. Mitkä voisivat olla kustannukset, jotka aiheutuvat tiettyjen ihmisryhmien oikeuksien epäämisestä? Mitä kustannuksia aiheutuu koulutuksen ulkopuolelle sulkemisesta?
- Koulutus: sosiaalisen edistämisen väline. Laittomasti maassa oleskelevien maahanmuuttajalasten poissulkemiseen liittyvät riskit ja haasteet.
- Maahanmuuttopolitiikka ja -lainsäädäntö: Mitkä ovat maassanne ja kunnassanne laittomasti oleskelevien maahanmuuttajien oikeudet?

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Ensimmäinen keskustelun avaava kysymys voisi keskittyä siihen, mitä osallistujat tietävät kunkin maan/alueen tai kaupungin nykytilanteesta. Kysymystä voisi seurata avoin keskustelu parhaista tavoista edetä (julkisen politiikan kannalta). Ryhmissä tapahtuvassa keskustelussa voidaan käsitellä laittomasti oleskelevien maahanmuuttajien hallintaan liittyvien rajojen, haasteiden ja hyvien käytäntöjen määrittämistä sekä kiinnittää erityisesti huomiota heikoimmassa asemassa oleviin ryhmiin, kuten lapsiin.

Lisätietoja:

- [Urban Citizenship and Undocumented Migration](#)
- [European Qualification Passport for Refugees](#)

[Tunne]

15. Tunnen myötätuntoa, kun eri taustasta (sukupuoli, kulttuuri, etnisyys, uskonto, ikä) tuleva ihminen kokee, että häntä kohdellaan epätasa-arvoisesti.

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tarkoituksena on pohtia kansalaisten tietämystä ja tietoisuutta syrjivistä käytännöistä, joita eri sosiaaliseen profiiliin kuuluvat henkilöt kohtaavat. Kulttuurienvälisessä lähestymistavassa empatia on tunne, jota tulee vahvistaa, sillä sen avulla voidaan varmistaa, että asukkaat tiedostavat syrjivän kohtelun, josta yksilöt kärsivät, oli sen syy mikä tahansa.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Kulttuurienvälisen yhdenvertaisuuden periaate edellyttää instituutioiden ja koko yhteiskunnan vahvaa sitoutumista ja toimintaa syrjintää vastaan. Syrjinnän taustalla on ennakkoluuloja, joita esiintyy kaikissa yhteiskunnissa ja joita ei ole helppo vähentää. Syrjinnän torjunnassa on tärkeää

lisätä tietoisuutta asiasta koko väestön keskuudessa. Yksilöt saattavat kokea empatiaa joitakin tiettyjä syrjiviä käytäntöjä kohtaan enemmän kuin toisia. Tämä vaikuttaa ryhmiin, joihin he eivät ole yhtä emotionaalisesti kiintyneitä tai joita kohtaan heillä on enemmän ennakkoluuloja.

Kulttuurienvälisestä näkökulmasta on tärkeää edistää osallistavaa yhteenkuuluvuuden tunnetta, laajempaa "meitä" ja empatiaa ihmisiä kohtaan, joilla on erilaisia profiileja. Eli kyse on siitä, että korostetaan kaikkea yhteistä ja sitä, mikä yhdistää meitä kansalaisina, ei niinkään eroja.

Empatian ja syrjinnän osalta saattaa nousta esiin seuraavia aiheita:

- Monimuotoisuuden tunnustaminen ja positiivisen vuorovaikutuksen edistäminen ovat myös avainasemassa empatian edistämisessä.
- Intersektionaalisuus.

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Kun haluamme aloittaa keskustelun, voimme pyytää osallistujia kertomaan henkilökohtaisen tilanteen, jossa he ovat jostain syystä kokeneet tullessa syrjityiksi. Useimmille ihmisille tulee mieleen jokin tilanne, jossa he ovat kokeneet epäoikeudenmukaista kohtelua ilman perusteltua syytä. Ryhmien sisällä on eroja esimerkiksi sukupuolen, alkuperän, ihonvärin tai seksuaalisen suuntautumisen vuoksi.

Voimme myös kysyä, voivatko ihmiset kokea tullessa syrjityiksi samanaikaisesti useista syistä (esimerkiksi alkuperä ja sukupuoli), ja korostaa siten moniperustaisen syrjinnän merkitystä. Lopuksi voimme kysyä, ovatko he nähneet syrjiviä käytäntöjä, miltä heistä on tuntunut näissä tilanteissa ja onko tämä tunne erilainen syrjinnän syyn mukaan (esimerkiksi sukupuoli tai uskonto).

Lisätietoja:

- [Tackling Prejudice and Engaging with Religious Minorities](#)
- [LGBTI Inclusion and Equality Initiatives for the Intercultural City](#)
- [Huhujen vastainen käsikirja: Kaupunkeja koskeva standardoitu menetelmä](#)

[Tunne]

16. Pelkään, että erilainen kulttuuri saattaa muuttaa paikallista identiteettiä.

Kulttuurienvälinen tavoite

Tämän kysymyksen tavoitteena on edistää avointa keskustelua kulttuurisen vieraantumisen peloista ja tuoda esiin, kuinka haitallista on välttää keskustelua näistä tunteista. Kysymyksen avulla pyritään pohtimaan paikallisia identiteettejä ja tunnistamaan, miten muutosta voidaan ymmärtää säilyttäen samalla paikalliset erityispiirteet.

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Muutos ei ole kaikille helppoa, ja muutokset voidaan kokea uhkina tai haasteina tietyillä yhteiskunnan osa-alueilla. On haitallista syyllistää ihmisiä siitä, että he kokevat pelkoa, ja se saattaa aiheuttaa enemmänkin pelkoa ja vieraantumista kuin tämän ahdistuksen kohtaamista ja hallitsemista. Empatia on siis tärkeää, kun on kyse erilaisista mielipiteistä. Kun ymmärrämme, että

kulttuurit ovat aina muuttuneet historian saatossa, se voi auttaa ihmisiä vähentämään omia pelkojaan.

Keskustelu voi siirtyä muihin kulttuurienvälisiin kysymyksiin:

- Monimuotoisuuden tunnustaminen: todellisuutta voidaan lähestyä yksilön/ryhmän tasolla erilaisissa olosuhteissa tai erilaisilla tavoilla.
- Positiivinen vuorovaikutus: pelkojen purkaminen vuoropuhelun ja kokemusten kautta, ei pakottamalla.
- Kulttuurinen rikastuminen ja monimuotoisuuden etu.
- Kulttuurien ymmärtäminen: etnosentrismi, eurosentrismi.

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Saattaisi olla mielenkiintoista keskustella siitä, mitkä kulttuurimme elementit tunnistamme vieraiksi. Muun muassa tietyt kulttuuriset, gastronomiset ja tieteelliset panokset ovat osa kulttuuriamme, joka on muuttunut historian saatossa. Mitkä ovat niitä, jotka tunnistamme olevan ”meidän” ja mitkä ovat ”heidän”? Mitkä vaikutteet ovat tervetulleita globaalissa maailmassa ja mitkä vaikutteet koetaan uhiksi? (Esimerkiksi joulupukki on kulttuurinen tuontitavara tietyissä maissa: pidetäänkö häntä sellaisena? Pidetäänkö häntä uhkana?)

Toiseksi voisi olla mielenkiintoista tutkia, ovatko pelot todellisia vai sellaisiksi muodostuneita, ja mitä ovat ne paikallisen identiteetin muutokset, jotka aiheuttavat huolta. Kuinka empatiaa ja kunnioitusta voitaisiin edistää näiden pelkojen vähentämiseksi?

Lopuksi keskustelu voisi johtaa siihen, mitä ”meidän” kulttuurimme merkitsee osallistujille ja ovatko kulttuurit staattisia vai muuttuvia. Jos näin on, mitä pelkoja ihmisillä voi olla? Miten voisimme käsitellä niitä, jotta vältämme vieraantumista, mutta samalla torjuisimme syrjintää ja epätasa-arvoa? Voidaanko erityispiirteitä (esimerkiksi vähemmistökieltä, perinteitä) suojella ilman vastakkainasettelua?

Lisätietoja:

- [Stop Prejudice Against Roma Campaign Video](#)
- [10 Criteria for the Creation of Effective Alternative Narratives on Diversity](#)

[Käyttäytyminen]

17. Puutun asiaan, jos jotakuta kohdellaan epäoikeudenmukaisesti julkisessa tilassa erilaisen ihonvärin, uskonnon, seksuaalisen suuntautumisen tai ulkonäön vuoksi.

Kulttuurienvälinen tavoite

Tavoitteena on pohtia yksilön vastuuta sekä asenteiden ja käyttäytymisen merkitystä arkielämässämme syrjinnän ehkäisemisessä ja torjunnassa. Edellisessä kysymyksessä pohdimme tunteitamme, ja tämä seuraava kysymys keskittyy puolestaan käyttäytymiseemme ja sitoutumiseemme syrjiviä käytäntöjä vastaan.

Vahvasti mieltä

Vahvasti samaa mieltä

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Kulttuurienvälisen yhdenvertaisuuden periaate edellyttää instituutioiden ja meidän kaikkien yksilöiden vahvaa sitoutumista ja toimintaa syrjintää vastaan. Monet syrjivät käytännöt toistuvat, koska enemmistö ei pidä niitä kielteisinä tai yksinkertaisesti siksi, että yhteiskunnassa ei torjuta niitä täysin. Päivittäisellä käyttäytymiselläämme on suuri vaikutus siihen, miten ennakkoluuloja ja syrjiviä käytäntöjä vahvistetaan tai torjutaan. Ennakoiva suhtautuminen reagointiin ja torjuntaan on olennaisen tärkeää, jotta näistä käytännöistä olisi entistä useammin seurauksia.

- Syrjinnän uhrien tukeminen: Onko olemassa paikallista, alueellista, valtakunnallista palvelua? Mitkä instituutiot ja organisaatiot ovat mukana? Mitä resursseja on käytettävissä?
- Tieto: onko syrjintätapauksista saatavilla tietoa? Mitkä ovat lähteet (sisäministeriö, kolmannen sektorin järjestöt)?
- Tietoisuuden lisääminen ja koulutus: esimerkiksi koulutuskeskuksissa, julkishallinnossa, poliisitoiminnassa.

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Voimme aloittaa keskustelun tiedustelemalla osallistujien henkilökohtaisia kokemuksia. Ovatko he reagoineet syrjintätilanteeseen, jonka he ovat nähneet? Tietävätkö he, onko kaupungissa palveluja tai resursseja, joiden avulla näistä käytännöistä voi ilmoittaa ja joissa uhreille voidaan tarjota tukea?

Voimme käyttää resurssia, kuten näyttää videon, jossa julkisessa liikenteessä olevaa henkilöä loukataan ja pahoinpidellään hänen alkuperänsä tai ihonvärinsä vuoksi ilman, että sivulliset reagoivat mitenkään. Miltä osallistujista tuntuisi, jos he olisivat uhreja?

Tässä voidaan järjestää myös roolileikki siitä, miten heidän mielestään voitaisiin puuttua tehokkaasti erilaisiin syrjiviin skenaarioihin.

Lisätietoja:

- [No Hate Speech Campaign Videos](#)
- [Fighting Discrimination and Hate Speech: Is Interculturalism the Solution?](#)

[Käyttäytyminen]

18. Kannatan aktiivisesti erilaisia mielipiteitä omaavien / eri taustoista tulevien ihmisten yhdenvertaista osallistumista sosiaalisiin tilaisuuksiin (esimerkiksi päätöksentekoprosesseihin, julkisiin keskusteluihin tai tapahtumiin).

Kulttuurienvälinen tavoite

Tiedämme, että yksilöiden asenteet ja käyttäytyminen ovat olennaisessa osassa kulttuurienvälisyyden edistämässä koko yhteiskunnassa. Tämän kysymyksen tarkoituksena on pohtia käyttäytymistämme, kun kyse on profiililtaan ja taustaltaan erilaisten henkilöiden yhtäläisten oikeuksien ja mahdollisuuksien saatavuuden parantamisesta.

Vahvasti eri mieltä

Vahvasti samaa mieltä

Kulttuurienväliset periaatteet ja keskustelunaiheet

Kulttuurienvälinen integraatio edellyttää ponnisteluja koko yhteiskunnalta. Se ei ole yksinomaan ulkopuolelta tulevien tai tiettyihin vähemmistöihin kuuluvien vastuulla. Kulttuurienvälinen integraatio on kaksisuuntainen prosessi. Kulttuurienvälisyyttä on edistettävä oikeuksien, velvollisuuksien ja mahdollisuuksien tasa-arvon periaatteen saavuttamisessa kaikilla yhteiskunnan aloilla (esimerkiksi sosiaalialalla ja koulutuksen, kulttuurin, liikunnan ja työllisyyden piirissä). Siksi on tärkeää omaksua ennakoiva asenne ja toimia ennakoivalla tavalla arkipäivässä, jotta voimme kannustaa profiileiltaan erilaisia ja eri taustoista tulevia ihmisiä osallistumaan tasavertaisesti.

Voimme edistää monimuotoisuuden tunnustamista ja myönteistä vuorovaikutusta toimimalla kulttuurienvälisellä tavalla (tukemalla monimuotoisuutta kaikissa olosuhteissa, edistämällä tasa-arvoa ja ehkäisemällä syrjintää ja/tai eriytymistä).

Keskeisiä keskustelunaiheita:

- Kulttuurienvälisten taitojen kehittäminen/parantaminen keinona omaksua asenteita, jotka suosivat profiililtaan, alkuperältään ja mielipiteiltään erilaisten yksilöiden yhdenvertaista osallistumista.
- Tarve kehittää kulttuurienvälisiä taitoja: esimerkiksi keskeisten toimijoiden kouluttaminen koulutuksen, julkishallinnon, liike-elämän ja tiedottamisen kaltaisilla aloilla.
- Monimuotoisuuden edun hyväksyminen.

Ehdotuksia jään murtamiseksi

Voimme avata keskustelun kysymällä konkreettisista tilanteista, joita osallistujat ovat kokeneet. Voimme esittää hypoteettisia tilanteita, kuten esimerkiksi eri alkuperää olevan perheen tapaus, jossa vanhemmat eivät osallistu aktiivisesti lasten koulussa järjestettyihin tapaamisiin. Usein muut perheet yksinkertaisesti olettavat, etteivät he ole kiinnostuneita osallistumaan. Kun omaksutaan ennakoiva asenne ja perhettä pyydetään kertomaan perustelunsa, saatetaan kohdata usein kysymyksiä, jotka liittyvät esimerkiksi aikatauluihin, kieliongelmiin tai dynamiikan tuntemuksen puutteeseen. Osallistujat voisivat keskustella toimista, joilla nämä hankaluudet voidaan voittaa ja joiden avulla voidaan edistää osallistumista.

Lisätietoja:

- [The Representation of Roma in Major European Museum Collections](#)